

Is die Leiding in die Kerk in 'n Krisis?

Is Gereformeerde mans in 'n krisis?

Swak leierskap het 'n belangrike probleem in ons samelewing geword. 'n Mens hoef maar net die koerante te lees, met al die klagtes oor swak leierskap in politiek en ekonomie. Dit lyk of ons hierdie probleem ook in die kerk ervaar. Gereformeerde mans vind dit al moeiliker om leiding te gee as eggenoot en vader.

Die beeld van die 'afwesige vader' is alombekend.¹ Die leierskapsprobleem benadeel ook die deelname van die mans in die gemeente. Wêreldwyd vind kerkrade in Gereformeerde kerke dit moeilik om mans bereid of geskik te vind vir die ampte.

Mans weet oor die algemeen wat die Bybel oor leiding gee sê, maar die praktyk lyk so anders. Die erkenning van hierdie krisis was pynlik sigbaar toe die kerkraad van die Vrye Gereformeerde kerk Pretoria-Maranata in 2012 die manslidmate uitnooi vir drie besinningsaande. Ongeveer 50 mans van alle leeftye het hul saam oor hierdie probleem in die lig van die Bybel gebuig. Die intense en oop gesprekke het meer duidelikheid gegee, en dankbaarheid dat kinders van die Here mekaar hierin kan ondersteun.²

Die gesprekke is afgesluit met 'n besinningsaand onder leiding van br Jetze Baas, voorheen skooldirekteur in Nederland.

Mans kan leer om diensbare leiding te gee

Uit die besinning het geblyk dat die Bybel meer spreek oor 'dien' as oor 'leiding gee', én dat mans kan leer en oefen om leiding te gee. Die Bybel leer dat ons in die kerk van 'dienende of diensbare leiding gee' moet spreek. Die bekendste voorbeeld hiervan is Jesus wat die voete van sy dissipels was terwyl Hy tog hulle Heer is (Johannes 13). Verder moet ons soos kinders leiding gee, soos Jesus geleer het toe sy dissipels gestry het oor wie die grootste in die koninkryk van die hemele is (Lukas 22:24-27). Diensbare leiding staan in teenstelling met dit wat die talle publikasies en kursusse oor leierskap leer, en wat konsentreer op selfhandhawing en persoonlike dinamiek.

Min mans het 'n natuurlike gawe om diensbare leiding te gee. Maar dit onthef hulle nie van hul opdrag nie, want hulle kan dit uit die Bybel leer. Alle mans is deur God as leiers aangestel. Dit word al uit die skepping sigbaar: eerste is Adam geskape, daarna Eva as sy hulp. Dit geld ook vir die Nuwe-Testamentiese mans, soos Paulus in Efesiërs 5 leer. Diensbare leiding gee bestaan volgens die Bybel uit selfopoffering, eie belange prysgee en Christus in die sentrum stel, sodat ons die groot gebod kan vervul om God en ons naaste lief te hê. Waar diensbare leiding ontbreek, kry die duiwel met sy vernietigingswerk kans, soos byvoorbeeld by die hoëpriester Eli en sy seuns.

Mans as leidinggewende eggenote

Uit die besinning het geblyk dat hierdie opdrag een van die moeilikste vir die mans is. Baie huwelike is onder druk omdat die leiding van die man ontbreek. Die volgende reeds is voorbeelde van die talle wat bespreek is. Diensbare leiding gee is nie 'n formele deel van ons opvoeding nie, en waar die daaglikse voorbeeld ontbreek, sukkel seuns om dit te leer. Die daaglikse werk eis al hoe meer van mans se tyd en aandag. Die tyd om by die werk te kom, word as gevolg van die besige verkeer langer, werksure word meer, al hoe meer mans werk ver van die huis af en die spanning neem toe. Selfs wanneer die man by die huis is, is sy gedagtes dikwels nog of reeds by sy werk. Gevolglik word al hoe meer mans se verantwoordelikhede op die vroue se skouers gelaai.

Om diensbare leiding te kan gee, moet daar liefde vir God en ons lewensmaat wees. Die blomme van die liefde mag nie deur allerlei onkruid oorwoeker word nie. Deur die liefde kan mans ontspanne en betrokke wees. Waar dit ontbreek, verhoog die spanning in die huwelik. Die gevolg van 'n tekort aan liefde is ook dat mans al minder by die geestelike opbou van hul gesin betrokke bly, of dit nou met hul eie of vroulike se Bybelstudie is, kinders se kerkisasie of verenigingslewe, of deur gemeentevergaderings by te woon. Dit is veral die liefdevolle, geestelike leiding wat hier tel. Dit vereis 'n luisterende oor by die man, inleef en inspeel op sy eggenote se lewe.

Goeie raad is tydens die besinningsaande gedeel. Die krag en liefde om diensbare leiding te gee, is 'n gawe van God. Ons verwerf dit deur allereers by God as Vader ons krag te soek. Mans in 'n leierskapskrisis moet dus nie minder tyd nie, maar méér tyd vir Bybelstudie en gebed neem. Luther het blykbaar gesê dat hoe voller die nuwe dag gelyk het, hoe meer tyd hy vir voorbereidende gebed gebruik het. Om in die amp te dien het, volgens die gesprekke, positiewe gevolge vir die huwelik: die geestelike lewe van die mans en hul bewussyn van die noodsaak van leiding gee word gevoed en 'n mens leer tydens voorbereidende Bybelstudie en deur te luister tydens huisbesoeke. Laat dit 'n bemoediging wees vir mans wat tot die amp geroep word en wonder waar hulle die tyd en aandag gaan vind. Die Here beloon getroue en toegewyde ampsdraers, ook in hul huwelikslewe. Aan die ander kant het baie van die mans ervaar dat dit selfdiscipline vereis om nie deur die kerkraadsprobleme geabsorbeer te word nie. Die huwelik en gesin bly prioriteit bo die ampswerk.

Mans as leidinggewende vaders

Hierdie is as 'n tweede belangrike krisisearea genoem. Dit hou verband met die druk op die huwelik. Deur gebrekkige leiding aan die kinders gee vaders aan hulle slegte voorbeelde wat lewenslank gevolge kan hê. Leer hulle hul pa ken as een wat net werk of met sy eie sake besig is, of sien hulle hom as die leier in die gesin? Is hy net die verskaffer van inkomste, of ook van ontspanning en lewensvreugde? Sien hulle hom as die liefdevolle man van hul ma (Psalm 128), wat haar belange altyd najaag, sodat hulle self ook so 'n goeie huweliksmaat sal wil wees of soek? En die belangrikste: lei pa die kinders nader aan Christus, of leer hulle van hom om hulself te soek en hul eie lewenspad en verhouding met die Here uit te sorteer?

Van die oplossings wat genoem was, is om as gesin saam Bybel te lees en gesprekke te voer oor alles wat die kinders en ouers raak. Die aandete is uitstekend hiervoor geskik (Psalm 78). Verder tyd, tyd en nog 'n slag tyd beskikbaar stel vir gesinsinspanning en -ontspanning. Los die televisie gerus maar 'n slag af. Kinders leer meer oor 'n Christelike lewe deur dit saam met 'n dienende pa te doen, as om onbetrokke bevele te gehoorsaam. Vir die pa's wat sukkel, is daar aanbeveel om God as Vader as voorbeeld na te jaag, deur goeie lektuur te lees en hierdie saak ook in gesprekke in die gesin en vriendekring aan te roer. Die internet is so 'n algemene soekmiddel, gaan kry maar die Bybelse leesstof op die Christelike Biblioteekwebblad, en deel dit met vrou en kinders.

Mans as dienende ampsdraers

Een rede vir die besinningsaande was die kommer van die kerkraad oor die beskikbaarheid en geskiktheid van ampsdraers. Daar is baie lektuur oor die amp, maar min oor ampsdraers as dienende leiers wat in die 'bediening' staan. Om te dien, is allereers om te luister en om jouself te gee. Om te luister, beteken om die skape wat die Groot Herder aan jou toevertrou het, beter te ken in hul nood en vreugde. Slegs op hierdie manier kry die ampsdraers die vertroue van die lidmate, wat so dikwels ontbreek. Daarna kan die onderrig, die raad en die vermaning kom.

Hoe word ons dienende ampsdraers wat Bybelse leiding kan gee? Dit begin by die Bybel en gebed, sodat die ampsdraer homself as die swak skapie kan leer sien wat self so afhanklik van leiding van die Groot Herder is. Sodat die liefde vir die kudde kan groei en vrugte dra. En sodat hy self in geloof, liefde en kennis groei waardeur hy leiding kan gee wanneer belangrike beslissings oor die gemeente se welsyn en beskerming geneem moet word (1 Petrus 5). Dit vereis oefening in die godsvrug, elke dag, soos Petrus in sy tweede brief leer (hfst. 1:5-7). Elke slag maar weer selfondersoek en bekering, en dan maar weer probeer.

'n Belangrike saak wat bespreek is, was die mans se voorbereiding vir die amp. Dit was duidelik dat min jong mans hulself bewustelik vir die moontlike amp voorberei. Dis mos maar iets wat oor jou kom as die kerkraad jou geteiken het. Tog noem Paulus die amp 'n begerenswaardige werk (1 Timótheüs 3:1). Die bevestigingsformulier vir ampsdraers noem talle vereistes vir die amp. Jong mans word aangemoedig om hiervan kennis te neem, en hulself daarin te oefen. So sal daar altyd bekwame mans in die gemeente gevind kan word om hul Heer te verteenwoordig as dienende leiers.

Mans as dienende leiers ontvang God se seën

Waar die mans van hierdie wêreld 'oorleef', mag die mans in die kerk dienend leiding gee orals waar die Here hulle wil gebruik. Wie die wysheid kort, laat hy dit met vrymoedigheid in gebed van die Here afsmeek, en Hy sal dit gee sonder om te verwyf (Jakobus 1:5,6). En laat ons ons dan daarin oefen, met val en opstaan, soos atlete op die baan wat jaag na die volmaaktheid. Sodat die Here ook in hierdie opsig eendag kan sê:

“Mooi so, getroue dienskneg, gaan in in die vreugde van jou Heer”.

Gerard Hagg

© 2015

www.christelikemedia.org

¹ 'n Insiggewende artikel hieroor van ds. Arjan de Visser is beskikbaar op die webblad van die Christelike Biblioteek. <http://www.christelikemedia.org/article/die-probleem-van-die-afwesige-vader>

² Die opsomming van hierdie gesprekke is by die skrywer beskikbaar.